

Mishnah Bava Batra, chapter 6

משנה בבא בתרא פרק ו

(1) If one has sold fruit to another [not specifying whether as food or as seed], and [the buyer] sowed them and they did not grow, even [if they were] flax [which is usually sold as seed,] he is not responsible. [The seller may claim to have sold them as food even in the case of flax.] Rabban Shimon ben Gamliel said, [In a case of] garden seeds which are not eaten [the seller]

א המוכר פרות לחברו ולא צמחן, ואפלו זרע פשתן, אינו חייב באחריותן. רבן שמעון בן גמליאל אומר, זרעוני גנה שאינן נאכלין, חייב באחריותן: ב המוכר פרות לחברו, הרי זה מקבל עליו רבע טנופת לסאה. תאנים, מקבל עליו עשר מתלעות למאה. מרתף של יין, מקבל עליו עשר קוססות למאה. קנקנים בשרון, מקבל עליו עשר פיתסיות למאה: ג המוכר יין לחברו והחמיץ, אינו חייב

is responsible. [The entire transaction is invalid, since the purchase had been for seeds, and it has proved to be useless for that purpose.]

(2) If one sells produce to another, [the latter] must accept a quarter [of a kav] of refuse for every *se'ah*. [If he sold him] figs, [the buyer] must accept ten [eaten away by] worms, for every hundred. If [he sold] a cellar of wine, he must accept ten [casks of] sour [wine] for every hundred. If [he sold] jugs in Sharon [in the plain], he must accept ten bad jugs [which were not baked properly and, therefore, detract from the wine stored in them] for every hundred.

(3) If one sells wine to another and afterwards it turned sour, he is not responsible

רבנו עובדיה מברטנורא

א המוכר פירות. סתם ולא פירש לאכילה או לזריעה: אפילו זרע פשתן. דרובא קונים אותו לזריעה. מצי למימר אני לאכילה מכרתיו דאין הולכים בממון אחר הרוב רשב"ג אומר וכו'. בגמ' מוקי כולה מתניתין אליבא דרשב"ג וחסורי מחסרא והכי קתני. אפילו זרע פשתן אינו חייב באחריותן. הא זרעוני גינה שאינן נאכלין חייב באחריותן דברי רשב"ג. שרבן שמעון ב"ג אומר זרעוני גינה שאינן נאכלין חייב באחריותן. דהוי מקח טעות דודאי לזריע' זבנינהו: ב המוכר פירות. שקנה תבואה מחברו. הלוקח מקבל עליו רובע טנופת לכל סאה. דדרך תבואה בכך ולא יותר: עשר מתולעות. אכולות מתולעים לכל מאה. דהיינו א' מעשר קוססות. יין רע אם המרתף של חביות גדולות מקבל עליו עשר חביות גדולות ואם המרתף של כדות מקבל עליו י' כדות. ודוקא כשאמר מרתף זה אני מוכר לך ולמקפה כלומר לשום בתוך התבשיל אבל אם אמר מרתף של יין אני מוכר לך למקפה צריך ליתן לו יין שכלו יפה שייך של מקפה צריך שיהיה יפה ומתקיים שאין מסתפקים ממנו אלא מעט מעט. ואם אמר סתם. יין אני מוכר לך. ולא זכר למקפה נותן לו יין בינוני הנמכר בחנות. ואם אמר מרתף זה אני מוכר לך. ולא הזכיר יין. אפילו כולו חומץ הגיעה: קנקנים בשרון. בארץ המישור: מקבל עליו עשר פוטסיות. שאינן מבושלות כל צרכן. והן שואבות היין ומוזיעות אותו ג אינו חייב. המוכר באחריותו. דבשעת מכירה יין הוה. ודוקא שנעשה חומץ בכליו דלוקח דאי בכליו של מוכר

[since at the time of the sale, the wine was in good condition], but if his wine is known to turn sour, the purchase is one based on error [because the seller ought to have informed the buyer that his wine would turn bad and should be used quickly]. If he said to him, "Wine that will keep [as] long [as other good wines,] I [hereby] am selling you," he is responsible [that it last] until *Atzeret* [Shavuot]. And [if he said, "I sell you] old [wine,]" he must supply wine] of the previous year; [If] "very old

[wine,]" he must supply wine] of three years' standing.

(4) If one sells an area to another, contracting with him to build a house for him or accepts a contract to build a wedding house for his son [in which to live after the wedding], or a widow house for his daughter, [whose husband died and who returned to her father's home], it is to be built [in the dimensions of no less than] four cubits by six [these are to be the dimensions (if none were specified) which one party can enforce upon the other]. This is the opinion of Rabbi Akiva. Rabbi Yishmael says: This is an ox stall [not a human dwelling, which must be larger]! One who desires to erect an ox stall, is to build [it in the dimensions of not less than] four cubits by six; a small house, six by eight; a big [one], eight by ten; a hall, ten by ten, the height [of any of these, must be] half its length and half its

רבנו עובדיה מברטנורא

מצי אמר ליה הא חמרך והא קנקנך. ולא מצי המוכר אמר ליה למה השדית אותו בקנקנים כל כך. את הוא דאפסדא האיך דמצי א"ל הא מעיקרא הודעתך שלא היה בדעתי להסתפק מן היין אלא מעט מעט: **ואם ידוע שיינו מחמיץ.** שאינו מתקיים ואיך א"ל דלא בעי ליין אלא למקפה ולהשהותו ליקח ממנו מעט מעט: **הרי זה מקח טעות.** דהוה ליה לאודועי שאין יינו מתקיים: **מבושם.** דרכו להתקיים עד העצרת. ומשם ואילך החום מקלקל: **וישן.** אם מכר לו יין על מנת שהוא ישן. נותן לו **משל אשתקד.** מן השנה שעברה הקודמת לזו: **ד בית חתנות לבנו.** שדרך אדם לעשות לבנו בית כשנושא אשה: **ובית אלמנות לבתו.** כשמת בעלה ושבה אל בית אביה אבל בחיי בעלה היא אצל בעלה. שאין דרך חתן לדור עם חמיו: **רפת בקר הוא זה.** וצריך לעשותו גדול יותר: **בית קטן.** הפחות שבבתים הוא שש על שמונה. והמוכר מקום לחברו סתם לעשות לו בית. צריך שיהיה שש על שמנה: **גדול.** ואם פיר' לעשות לו בית גדול: **טרקלין.** עשוי למושב שרים: **רומו כחצי ארכו וכחצי רחבו.** אכולהו קאי דהיינו בית קטן רומו שבעה ובבית גדול תשעה

width [if, e.g., the dimensions are four cubits by six, the height must be (4 + 6) divided by half = five cubits; if ten by ten, the height must be (10 + 10) divided by half = ten cubits]. Proof of this is the Temple [for] Rabban Shimon ben Gamliel says: Like the Temple structure [which was forty cubits long, twenty cubits wide and thirty cubits high, i.e., its height equaled half its length and breadth].

(5) He who owns a cistern within another man's house enters at a time when it is usual for people to go in [i.e., in daytime], and leaves at a time when it is usual for people to leave [i.e., at night]. He must not bring in his beast [through the other's house] to give it drink from his cistern; rather, he must fill [his vessel] and give [the beast] to drink outside. One makes a lock for himself [on the cistern so that the householder does not steal his water], and the other may [also] make for himself a lock [so that the owner of the cistern does not enter his premises when he is not present].

(6) He who has a garden within the garden of another, may enter when it is usual for people to enter and go out when it is usual for people to go out. He must not bring [any] dealers into it. [The produce of the garden must be carried out to the dealers, so that the dealers who have no right of way, cause no damage to the outer garden by passing through it.] He may not enter [it, for the mere purpose of passing,] from it into another field. The external [field owner] may sow the

רבנו עובדיה מברטנורא

וטרקלין עשר: **ראיה לדבר היכל**. שהיה ארכו ארבעים ורחבו עשרים ורומו שלשים שהם חצי ארכו ורחבו: **הכל כבנין היכל**. איכא דאמרי הא דתנן לעיל רומו כחצי ארכו וכחצי רחבו. ראיה לדבר היכל. רשב"ג קתני לה שרשב"ג אומר הכל כבנין היכל. ואיכא דאמרי רשב"ג פליג את"ק ואתמוהי קא מתמה וכי הכל בונים כבנין היכל. אין הדבר תלוי אלא במנהג המדינה: **ה בשעה שבני אדם נכנסים**. ביום ולא שיטריחוהו לעמוד בלילה: **וזה עושה לו פותחת**. שלא יגנוב בעל הבית ממי בורו. ובעל הבית עושה לו פותחת אחרת באותו פתח הפתוח לבור. שלא יוכל לבא לשאוב בלא דעת בעל הבית ולא יבא לעולם בביתו של בעל הבית אלא אם כן ישנו לבעל הבית בביתו. ומשום חשד אשתו תקנו כן: **ו מי שיש לו גינה**. ונתרצה חיצון לתת לפנימי דרך באמצע שדהו **ולא יכנס מתוכה**. דכיון דמזיקו היזק גדול שעובר באמצע שדהו אגן סהדי דלא נתרצה לו אלא לצורך גינה

רחבו. **ראיה לדבר**, (היכל). **רבן שמעון בן גמליאל אומר**, (הכל) **כבנין היכל**: **ה מי שיש לו בור לפנים מביתו של חברו**, **נכנס בשעה שדרך בני אדם נכנסין ויוצא בשעה שדרך בני אדם יוצאין**, ואינו מכניס בהמתו ומשקה מבורו אלא ממלא ומשקה מבחוץ, וזה עושה לו פותחת וזה עושה לו פותחת: **ו מי שיש לו גנה לפנים מגנתו של חברו**, **נכנס בשעה שדרך בני אדם נכנסים ויוצא בשעה שדרך בני אדם יוצאין**, ואינו מכניס לתוכה תגרין, ולא יכנס מתוכה לתוך שדה אחרת, והחיצון

pathway. [Although he must allow the owner of the inner field the right of passage, the ground remains his own, and he may therefore, use it for sowing.] If a side passage was given to the owner of the inner field with the consent of the two, he may enter whenever he desires and go out whenever he desires, and may [also] bring dealers into it. [Since the path is

זורע את הדרך. נתנו לו דרך מן הצד מדעת שניהם, נכנס בשעה שהוא רוצה ויוצא בשעה שהוא רוצה, ומכניס לתוכה תגרין, ולא יכנס מתוכה לתוך שדה אחרת, וזה וזה אינם רשאים לזרעה: ז מי שהיתה דרך הרבים עוברת בתוך שדהו, נטלה ונתן להם מן הצד, מה שנתן נתן ושלו לא הגיעו. דרך היחיד, ארבע אמות. דרך הרבים, שש עשרה אמה. דרך המלך, אין לה שעור. דרך הקבר,

not in the middle, but at the side of the field, it may be assumed that the owner, who had consented to have the path there, has set it aside to be used solely as a path to the inner field. No restrictions, therefore, are imposed on any of its uses, so long as their object is the gaining of admission to the inner field.] However he may not enter [it, for the mere purpose of passing] from it into another field and neither of them may sow the pathway.

(7) One whose field is traversed by a public path and he closed it, substituting [another path] at the side instead, forfeits that which he has given [i.e., the new path becomes public property] and [that which he appropriated as] his, does not pass into his possession [and the public may henceforth claim two paths through the field]. A private path [has the width of] four cubits. [If a private path has been sold in one's field, a width of four cubits must be allowed for the path.] A public road [has a width of] sixteen cubits. The king's highway has no limit [i.e., a king may appropriate any amount of land needed for a path]. The path of a funeral cortege, has no limit. [Those following the bier may tread upon

רבנו עובדיה מברטנורא

בלבד ולא שיכנס לצורך תשימש אחר: והחיצון זורע. דכיון דבאמצע שדהו הוא אגן סהדי דלא מחל לו הדרך לגמרי. ושלא יוכל הוא לזרעה: זה וזה אינם רשאים לזרעה. דכיון דמן הצד הוא. להילוך גרידא יחדוהו לו: ז מי שהיתה דרך הרבים עוברת בתוך שדהו. שהחזיקו רבים לעבור שם לעולם: ושלו לא הגיעו. ויש לרבים ב' הדרכים. דקיי"ל מצר שהחזיקו בו רבים אסור לקלקלו דרך היחיד. המוכר לחברו דרך תוך שדהו צריך ליתן לו ד' אמות: דרך המלך אין לו שעור. שהמלך פורץ גדר לפניו לעשות לו דרך: דרך הקבר. שנושאים המת לקברו אין לו שעור. תקנת חכמים היא משום יקרא דמת. ולא שיכולים לפרוץ גדר בדרך המלך אלא שיכולים המלוים את המת לעבור על גבי זרעים ואין צריכים לנטות לכאן ולכאן: בית ארבעת קבין. היא שלשים ושלוש אמות וב' טפחים רוחב באורך חמשים אמה. ומקום המעמד הוא שהיו עושים שבעה מעמדות. שבעה

cornfields, if required.] The halting [place where, upon returning from burial, the funeral escort halts; the custom was to halt seven times upon returning from the funeral;] had, said the Judges of Tzipori, an area of four kav [i.e., 50 by 33 $\frac{1}{3}$ cubits, an area sufficient for sowing four kav of seed and if one sold a "halting place" it means such an area]. (8) If one sells a plot [of ground] to another as a [family] grave and, likewise, if one accepts [a contract] from another to construct for him a [family] grave, the central space [family graves were

constructed in the form of a central cave from which burial chambers opened into the surrounding walls] of the cave must have [an area of] four cubits wide by six long. And eight burial chambers are to open out into it; three [each,] from [the walls on] the sides [the two longer walls], and two [from the wall] in front [i.e., the shorter wall facing the entrance]. The burial chambers must be four cubits in length, seven [handbreadths] in height, and six handbreadths in width [each, a space of one and a half cubit was allowed between each chamber on the side walls and two cubits between the chambers of the front wall]. Rabbi Shimon says: The central space of the cave must contain [an area of] six cubits by eight, and thirteen chambers are to open out into it: four on one side, four on the other; three in front [i.e., the wall facing the entrance], one [on] the corner diagonally, across to] the right of the entrance and one on the left. Outside the entrance to the cave, is to be made a courtyard of six [cubits] by six, [which is] the space the bier and those who bury it occupy. Two caves are to be opened out into the courtyard: one, on the one side and one, on the other. Rabbi Shimon says:

רבנו עובדיה מברטנורא

מושבות. כשהיו חוזרין מלקבור המת. כנגד שבעה הבלים שבתחלת ספר קהלת: ה' המקבל מחברו. בקבולת שיחפור לו קבר: ארבע אמות. רחב. ושש אמות. באורך: שמונה כוכין. שמנה קברים: שלשה מכאן ושלש מכאן. לשני צדדין של אורך המערה. ושנים כנגד הנכנס למערה וכל קבר וקבר ארבע אמות אורך. ורוחב ששה טפחים ורום שבעה. נמצא בין כל קבר וקבר שמן הצדדים. אמה

אין לה שעור. המעמד, דיני צפורי אמרו, בית ארבעת קבין: ה' המוכר מקום לחברו לעשות לו קבר, וכן המקבל מחברו לעשות לו קבר, עושה תוכה של מערה ארבע אמות על שש, ופותח לתוכה שמונה כוכין, שלשה מכאן ושלשה מכאן ושנים מכנגדו, וכוכין ארבע אמות ורומן שבעה ורחבן ששה. רבי שמעון אומר, עושה תוכה של מערה שש אמות על שמונה, ופותח לתוכה שלשה עשר כוח, ארבעה מכאן וארבעה מכאן ושלשה מכנגדו ואחד מימין הפתח ואחד מן השמאל, ועושה חצר על פי המערה שש על שש כמלא המטה וקובריה, ופותח לתוכה שתי מערות, אחת מכאן ואחת מכאן. רבי שמעון אומר,

Four; [one] for [each of] its four sides. אַרְבַּע לְאַרְבַּע רוּחוֹתֶיהָ. רֶבֶן שְׁמַעוֹן בֶּן
 Rabban Shimon ben Gamliel says: All גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, הַכֹּל לְפִי הַסֵּלַע:
 depends on [the quality] of the rock.

[If the rock is hard, more burial chambers may be cut, since less space is required for the intervening walls. If, on the other hand, the ground is soft, more space would be required for the walls, and, consequently, the number of chambers would have to be reduced.]

רבנו עובדיה מברטנורא

ומחצה, ובין השנים שמכנגד. שתי אמות: **הכל לפי הסלע**. אם המקום קשה אין המקבל חייב לחפור אלא שש אמות באורך וארבע ברוחב כדברי ת"ק. ואם המקום רך ותיחוח. חייב המקבל לחפור שש על שמנה כדברי רבי שמעון. והלכה כת"ק: